

Forslag frembyder, vil jeg nævne Hovedindholdet af Lovforslaget. Det vil vise, at det er ikke uvæsentlige Smaating, der her gennemføres, at det er forstandige og praktiske Ændringer. Jeg skal nævne 5 Punkter. Det første er de unge Læreres Prøveaar, der nedsættes fra 4 til 2 Aar. Det vil blive hilst med Tilfredshed ikke alene inden for de unge Læreres Kreds men i Befolkningen, idet man nu lettere vil kunne faa Embederne besatte med brugelige Kræfter, og navnlig ville ældre Seminarister, der have begyndt deres Uddannelse sent, være velholdne med denne Nedsættelse. Som det andet Punkt kan jeg nævne, at Andenlærere og Lærerinder paa Landet faa fuld Anciennet. Det vil styrke Stabiliteten i Lærerstanden ved Skoler med flere Lærere. Som det tredje ikke uvæsentlige Punkt vil jeg anføre Oprettelsen af Ringerinstitutionen. Derom vil jeg sige, at det er paa høje Tid, denne Institution indføres. Og for det fjerde vil jeg nævne Lærerraadet i Købstæderne. Dette Raad vil sammenknytte Lærerstanden i Byerne og skabe Muligheden for et godt Forhold mellem Overlærerne og de andre Lærere. For Resten omfatter Ændringen ogsaa Forholdene paa Landet, idet hidtil Enelærere og Førstelærere have været ene om at deltage i Skolekommissionens og Sogneraadets Forhandlinger om Skolespørgsmaal. Nu bliver det faste Lærerpersonele ved en Skole paa Landet ogsaa medoptaget i disse Forhandlinger. Som det sidste Punkt af Betydning vil jeg nævne det forøgede Tilskud til den fri Skole paa Landet.

Men jeg skal slutte med at indrømme, at ligesom Skoleloven af 1899 væsentligt holdt sig til Skolens Yderside, saaledes vil ogsaa denne Lov væsentlig holde sig til det mere neutrale Omraade: Skolens Yderside. Tilbage staar unægtelig en Reform, der tager Sigte paa Skolens Indhold. Denne Reform kan næppe løses paa en Gang, den maa blive løst stykkevis, fordi mange af Kravene og Ønskerne ere uklare. Navnlig gælder dette den Reform, som jeg mener er mest paatrængende af alle Reformen paa dette Omraade, Indholdets Omraade: en Omordning af Religionsundervisningens Stilling i den offentlige Folkeskole. Forhaabentlig vil Lovgivningsmagten, naar dette Spørgsmaal kommer til at ligge for, følge det Princip, som er fulgt paa Folkekirkens Omraade, at den væsentligste Opgave er at give Frihed —, ikke

med Vold og Magt f. Eks. at kaste en Bog ind i Skolen, for det har meget lidt at sige, men — at give Plads for personlige Ejendommeligheder i Skolens Ledelse, at give Plads for fri Rørelser, saa Lærere og Børn ikke ere bundne til en bestemt Bog og til bestemte Præstationer i dette Fag. Forhaabentlig vil Lovgivningsmagten følge den Vej, som er den gamle Vej, naar Lovgivningsmagten har befattet sig med aandelige Spørgsmaal paa Folkekirkens Omraade. Der kan gøres Vold mod Skolen i det Stykke, baade fra Statens og fra Kirkens Side, og i mange Lande er der gjort Vold just i vore Dage fra en af de to store Magters Side. Det kommer vel af, at Skolen er en meget værdifuld Forbundsfælle, en meget vigtig Faktor i Nutidens Liv, og derfor er den udsat for, at den mægtigste af de to Magter, Kirken og Staten, forgribe sig paa en Frihed, Skolen som aandelig Oplysningsanstalt maa stille Krav om at have i fuld Udstrækning efter den Udvikling, vi ere naaede til.

Med disse Bemærkninger skal jeg slutte og dermed anbefale det foreliggende Forslag.

K. M. Klausen: Det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (Martin Madsen) og det ærede Medlem for Assens (Berntsen) vare begge enige om at udtale, at Befolkningen i Øjeblikket ikke var moden til at modtage en bedre Skolelov end den, vi her byde den. Jeg tror, at de ærede Medlemmer befinde sig i en stor Vildfarelse. Hvis det var sandt, som de Herrer sagde, vilde jeg sige, saa det sørgeligt ud med det danske Folk. Vi leve endnu i det væsentlige paa Skoleloven af 1814, den er altsaa 90 Aar gammel. Og i Løbet af disse 90 Aar skulde det danske Folk ikke være blevet modent til at gaa videre, end den gamle Skolelov har bestemt. Det er ikke rigtigt, hvad de ærede Medlemmer have sagt. Man kan med Kendsgerninger godtgøre, at det slet ikke forholder sig saaledes. Hvor man har budt Befolkningen Hverdagsundervisningen, det vil sige i København og Købstæderne, har den med den største Glæde taget imod Tilbudet og med den største Villighed sendt sine Børn hen for at nyde godt af den hele Undervisning. Og hvor man er gaaet videre, som her i København, og har budt Befolkningen Fortsættelsesskolen, hvor den konfirmerede Ungdom kan gaa hen om Aftenen, se vi, at de